

Bitten Schjødt Kjærs tale til de nye elever på Dronninglund Efterskole

Taler

Bitten Schjødt Kjær
Forstander, Dronninglund
Efterskole

Dato

9. august 2026

Sted

Dronninglund Efterskole

- 1 EFTERSKOLE HANDLER IKKE KUN OM DET, DU FÅR, MEN LIGE
SÅ MEGET OM DET, DU HAR MULIGHED FOR AT BIDRAGE MED

Kære elever og forældre.

5

I skal have en velkomsttale med nogle tanker og med nogle forhåbninger, som en optakt til dette nye skoleår.

Mange af jer går med sommerfugle i maven, og nogle af jer tænker måske:

10

Hvordan mon mit efterskoleår kommer til at gå? Hører jeg til her? Får jeg venner? Hvad skal vi lave sammen? Og hvad får jeg ud af det?

15

I skal starte med at høre et stykke fra en fin bog af forfatteren Murakami. Den handler om identitet, kærlighed og venskab. Den hedder: "Den farveløse Tsukuru Tazakis pilgrimsår", og den handler om en gruppe venner, der mødes lang tid efter, at de er gået ud af skolen. De fem venner snakker om deres roller. Vi møder Tsukuru, der efter snakken med vennegruppen får ændret sin opfattelse af sig selv. Tidligere troede han ikke ret meget på sig selv og havde slet ikke mærket eller erkendt sin betydning for de andre.

20

Hør her:

"Var du bevidst om din egen rolle?"

25

"Nej, ikke på den måde. Men havde vi ikke alle sammen en fornemmelse af den? Altså, hvilken position vi havde i gruppen," sagde Ao. "Jeg var den optimistiske sportsmand, Aka var den skarpsindige intellektuelle, Shiro var den kønne,

30 uskyldige pige, og Kuro den kvikke komiker. Og du var den velopdragne, smukke dreng.”

Tsukuru tænkte sig om og sagde så: ”Jeg har altid følt, at jeg var farveløs, uden personlighed og helt tom som menneske. Måske var min rolle i gruppen netop
35 at være tom.”

Ao så helt forundret ud. ”Det forstår jeg ikke. Hvad er det for en rolle? At være tom?”

40 ”En tom beholder. En farveløs baggrund. En uden særlige fejl eller særlige fortrin. Måske var der brug for sådan en person i gruppen.”

Ao rystede på hovedet. ”Du er da ikke tom. Det var der ingen, der syntes. Hvordan skal jeg sige det? Du var den, der fik os alle sammen til at slappe af.”

45 ”Fik jeg jer alle sammen til at slappe af?” spurgte Tsukuru overrasket. ”Ligesom elevatormusik?”

”Nej, ikke på den måde. Det er svært at forklare, men alene din tilstedeværelse
50 betød, at vi andre kunne være dem, vi virkelig var. Du sagde ikke så meget, havde begge ben solidt plantet på jorden, og du tilførte gruppen dens stabilitet. Ligesom ankeret i en båd. Det bliver vi først rigtig klar over, da du forsvandt. Vi havde brug for dig. Mon ikke det var derfor, at gruppen splittedes så hurtigt, efter du var forsvundet?”

55
Hvad nu hvis vi i år gjorde det til noget rigtig fedt at opdage, hvordan vi er forskellige og kan berige hinanden? I skal i mange forskellige små fællesskaber. I skal i familiegrupper, på værelserne og i lejlighederne. I skal på linjefagshold, i klasser, i valgfag, og i nogle af de forskellige interesse-fællesskaber, I finder
60 sammen i. Her er det jeres opgave, at opdage, hvad de andre byder på og vise hinanden, at alle hører til. Ellers kan man gå med fornemmelse af, at man ikke rigtig hører til og er helt tom.

Det vil gøre vores dagligdag god og vores fællesskab stærkt, hvis I tænker på,
65 hvad I kan bidrage med, og hvad I kan sige til de andre om, at det er godt at have dem i fællesskabet. Én af de måder, man allerbedst kan gøre det på er at lave noget sjovt og spændende sammen. Vi håber rigtig meget, at I vil tage hinanden

70 med til aktiviteter og tro på, at I lige så stille får kendskab til hinanden, så det bliver nemmere og nemmere at foreslå noget, vi skal lave sammen.

I 2023 vandt Rosél – duoen med Rosa og Selma X-factor – sammen med Simon Kvamm. Grunden til, at jeg nævner dem i dag, er ikke så meget, at de vandt X-factor, men meget mere, at de har turdet sige noget om deres
75 venskab, og hvad der gik forud netop på deres efterskole.

Rosa og Selma blev ikke venner fra starten, men de anede ikke, at deres venskab ville ændre deres liv.

80 *Selma kom trist og usikker til skolen: "Jeg var virkelig ked af det og ville bare være tæt på min kæreste".*

Rosa havde glædet sig, men panikken ramte i bilen: "Jeg var nervøs og havde slet ikke lyst til at køre hen på efterskolen. Jeg ville bare hjem.

85 *De delte værelse men også en følelse af ikke at høre til. "Vi klikkede ikke fra start."*

"Jeg gik op og græd under dynen og tænkte: Det her er lort."

90 *Rosa ringede til sine forældre og sagde: "Jeg kan ikke holde til det her et helt år. Jeg vil hjem nu."*

Men efter lidt tid skete der noget i deres relation og et venskab voksede.

95 *Man skal ikke være bange for, at man ikke kan være venner, bare fordi man ikke ligner hinanden.*

"Jeg er ikke sikker på, at vi ville være kommet så tæt på hinanden, hvis vi ikke var kommet på værelse sammen."

100 *"I dag er jeg virkelig glad for, at mine forældre ikke bare sagde: Kom hjem!"*

Og de lærte en vigtig ting om efterskole: Det er vigtigt, at man lægger alle de der forestillinger om, at alt skal være perfekt, fra sig.

105

Kære elever.

110 Det er os, der nu hen ad vejen skal bygge fællesskaber og danne venskaber. Det er os, der skal tro på, at vi kan fylde hverdagen ud med måltidsfællesskaber, relevant undervisning, kreativitet, leg, sjov, samtaler og nye og spændene aktiviteter. Det er nu, at du tager dette skridt og træder ind i en ny periode i dit liv.

115 Her på Dronninglund Efterskole forsøger vi ikke at kravle længere og længere ind i os selv. Vi forsøger at kigge ud mod hinanden, mod verden, og det, der er større end os selv. Her søger vi sammenhæng, sammenhold og et fællesskab med noget tilovers for hinanden. Det kan både være legende let og utrolig svært. I har nu en alder, hvor ansvaret for fællesskabet kan løses med at bidrage til den gode dag. Efterskole handler ikke kun om det, du får, men lige så meget om det, du får mulighed for at bidrage med.

I sangen Linedanser, som mange af jer sikkert kender, står der:

125 Du må turde træde ud,
hvor dit liv kun er dit.
Det briste eller bære må
dette ene skridt.

130 Give fra dig hvad du magter,
da ser du,
en dag du nåede ud
og danser til himmelens stjernesud.

135 Jeg tror, at det kan betyde, at lige der, hvor man tager et skridt ud i noget stort og nyt, som I gør i dag, så kan man føle sig meget alene. Det er i det øjeblik, at du giver noget fra dig, at du får noget igen. Det er også her, at vi skal gribe hinanden. Det kommer ikke af sig selv. Og hvis nu al krudtet bliver brugt på at tænke, at du skal være helt speciel, eller den bedste, eller finde ud af, hvad du får ud af det, så mister du måske det vigtigste: at være til stede i fællesskabet, hvor vi laver betydningsfulde ting sammen.

140 Der til X-faktor 2023, hvor Simon Kvamm vandt sammen med Rosél, der hed vindersangen: Jeg er almindelig.

En enkelt sætning fra sangen siger: "Nogen render rundt med deres stil udenpå, jeg har det indeni".

150

Vi tror, at I har noget at byde på inden i jer. Det er vi nu klar til at lukke op for. Nu glæder vi os til, at I vil give noget af jer selv til alle os andre, så vi sammen kan få dette efterskoleår til at blive det år, hvor du fik så meget mere mod på livet.

155 Vi glæder os til at lære jer bedre at kende.

Lad os være helt almindelige sammen, give den gas med at give hinanden og efterskoleåret det, vi magter, og det vi tager mod til at gøre, så alle her kan mærke, at de er en del af fællesskabet.

160

Kære forældre.

165 Måske er der også enkelte af jer, der er spændte. Det kan vi godt forstå, for I er længere væk, der er et nyt sprog og nogle nye pædagogiske virkemidler, som vi bruger her hos os. Fx har jeres barn ikke en klasselærer, men en familielærer. Vi tager mange uformelle samtaler med jeres unge mennesker, hvor tiden skal arbejde for os.

170 Vi kan ikke bare fixe en løsning på nogle af de ting, der kommer i løbet af året. For ofte handler det om, at de unge skal flytte perspektiv, eller nå at ændre en vane. Vi skal skubbe dem kærligt og vedholdende på vejen, og som regel er det allerbedst, at den unge selv har mod til at bruge de voksne på skolen. Så peg dem i vores retning, når de har en idé eller livet går på – for det er komplekst at forstå
175 på afstand, hvordan ideen eller problemet kan løses på skolen.

Vi skal senere synge en rigtig efterskolesang: Rejsen begynder med årvågne sanser, og I får lige første vers her:

180

Rejsen begynder med årvågne sanser.

Drømme der lyser. Et udsyn så frit.

Blikke der mødes og kroppe der standser:

Vælger vi selv vores vigtigste skridt?

190 *Skolen er spiren, der åbner sig stille*

ud mod de andre, befriende lille.

195 Sangen siger, at hvis vi vender blikket udad, så åbner skoleåret sig foran os.

Det betyder, at vi nu går i gang med at lade alle bidrage til vores efterskoleår
26/27. Velkommen til Dronninglund Efterskole!

200

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

205

Tags

Velkomsttale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/bitten-schjodt-kjaers-tale-til-de-nye-elever-pa-dronninglund-efterskole>

210

215

220